

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 2 października 2024 r.

Pozycja 223

POSTANOWIENIE

z dnia 16 kwietnia 2024 r.

Sygn. akt Ts 228/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Michał Warciński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej W.B. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1166, ze zm.) w zakresie, w jakim przepis ten narusza:
 - a) „konstytucyjną wolność słowa w mowie i piśmie poprzez ograniczenie jej w przypadku radcy prawnego (nie tylko przez ustawy) przez tzw. rzeczową potrzebę, której ustawodawca nie zdefiniował, więc nie wskazał jej zakresu i stworzył dowolność w uznawaniu przekroczenia konstytucyjnie gwarantowanej wolności słowa i w orzekaniu kar dyscyplinarnych na tej niekonstytucyjnej podstawie prawnej”, z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) „konstytucyjną równość wszystkich poprzez ograniczenie jej w przypadku radcy prawnego przez tzw. rzeczową potrzebę, której ustawodawca nie zdefiniował, więc nie wskazał jej zakresu i stworzył dowolność w uznawaniu przekroczeń konstytucyjnie gwarantowanej równości pod pretekstem tej niekonstytucyjnej podstawy prawnej”, z art. 32 Konstytucji;
- 2) art. 64 ust. 1 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „narusza konstytucyjną zasadę źródeł prawa, a w szczególności ich hierarchii w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych, bo zasady etyki radców prawnych są jedynie uchwałą samorządu radcowskiego (uchwalone bez delegacji ustawowej, czyli inaczej niż rozporządzenia więc są uchwałą o tzw. charakterze samoistnym), a dają możliwość bardzo dotkliwego karania radców prawnych jakby były normami rangi ustawowej – w szczególności w zakresie kar określonych w art. 65 ust. 1 pkt 3, 4 i 5” ustawy powołanej w punkcie 1, z art. 87 ust. 1, art. 92 i art. 93 oraz z art. 32 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

1) odrzucić wniosek o przedłużenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej;

2) odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 września 2021 r. (data nadania), radca prawny W.B. (dalej: skarżący) wystąpił w imieniu własnym z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w P. orzeczeniem z 18 lutego 2020 r. (sygn. akt [...]) uznał skarżącego za winnego popełnienia zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych i wymierzył mu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres 2 lat oraz karę dodatkową zakazu wykonywania patronatu na czas 5 lat. Obciążył go kosztami postępowania dyscyplinarnego. Po rozpoznaniu odwołania skarżącego Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w W. orzeczeniem z 24 września 2020 r. (sygn. akt [...]) utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie oraz zasądził od skarżącego koszty postępowania odwoławczego. Od tego orzeczenia skarżący wniósł kasację, którą Sąd Najwyższy oddalił postanowieniem z 22 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]) jako oczywiście bezzasadną.

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 4 października 2021 r. (doręczonym skarżącemu 11 października 2021 r.) skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) potwierdzenie, że jest uprawniony do sporządzenia skargi konstytucyjnej we własnym imieniu przez przedłożenie kserokopii legitymacji służbowej poświadczonej za zgodność z oryginałem (wraz z czterema kopiami); 2) doręczenie: a) kompletnych i uporządkowanych odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem (wraz z czterema kopiami) orzeczenia: Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych z 24 września 2020 r. (sygn. [...]) oraz Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w P. z 18 lutego 2020 r. (sygn. [...]), b) odpisu lub kopii poświadczonej za zgodność z oryginałem postanowienia Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2021 r. (sygn. akt [...]), c) trzech odpisów skargi konstytucyjnej; 3) udokumentowanie daty doręczenia orzeczenia wskazanego w skardze konstytucyjnej jako ostateczne; 4) poinformowanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia. W piśmie z 14 października 2021 r. (data nadania) skarżący odniósł się do wezwania.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 16 lutego 2022 r. (doręczonym skarżącemu 23 lutego 2022 r.) wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez: 1) wyjaśnienie statusu zawodowego (wykonujący zawód/niewykonujący zawodu radcy prawnego) skarżącego w okresie od 18 lutego 2020 r. do chwili obecnej oraz doręczenie odpisów wydanych wobec niego w tym przedmiocie i czasie rozstrzygnięć organów Okręgowej Izby Radców Prawnych w P. wraz z datą ich doręczenia skarżącemu; 2) podanie i udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w W. z 24 września 2020 r. (sygn. akt [...]); 3) dokładne wskazanie – z uwagi na istnienie istotnych rozbieżności między petitum skargi konstytucyjnej a jej uzasadnieniem – wzorców kontroli w odniesieniu do każdego z kwestionowanych przepisów; 4) wskazanie, które (wynikające z wzorców kontroli doprecyzowanych w wykonaniu punktu 3 niniejszego wezwania) konstytucyjne wolności lub prawa – i w jaki sposób – zostały naruszone; 5) uzasadnienie zarzutów niekonstytucyjności zaskarżonych przepisów.

W piśmie z 21 marca 2022 r. (data nadania) skarżący wniósł o umożliwienie mu usunięcia braków w ciągu miesiąca od złożenia niniejszego wniosku motywując to obecnym stanem zdrowia, a także aby postanowienie odmawiające nadania dalszego biegu jego skardze nie zostało wydane wcześniej niż w maju 2022 r.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jej merytoryczne rozpoznanie jest uzależnione od spełnienia przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a doprecyzowanych w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). Weryfikacja ich spełnienia następuje na etapie wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym (art. 61 ust. 1 u.o.t.p.TK).

Jeżeli skarga nie czyni zadość wymaganiom przewidzianym w ustawie, a usunięcie braków jest możliwe, wyznaczony sędzia Trybunału wydaje zarządzenie, w którym wzywa do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia zarządzenia (art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK).

2. Wniosek skarżącego o „przedłużenie terminu” do usunięcia braków formalnych skargi podlega – na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, ze zm.; dalej : k.p.c.) w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i w związku z art. 36 u.o.t.p.TK – odrzuceniu jako niedopuszczalny. Termin do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej jest bowiem terminem ustawowym (art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK), natomiast przewidziana w art. 166 k.p.c. instytucja przedłużenia terminu dotyczy wyłącznie terminów sądowych.

3. W niniejszej sprawie odpis zarządzenia sędziego Trybunału z 16 lutego 2022 r. został doręczony skarżącemu 23 lutego 2022 r. W ustawowym terminie, tj. do 2 marca 2022 r., jak również po jego upływie, braki formalne nie zostały usunięte.

Zauważyć należy w szczególności, że skarżący, wezwany m.in. do wyjaśnienia statusu zawodowego w dacie wniesienia skargi oraz udokumentowania go przez złożenie do akt niniejszej sprawy odpisów stosownych rozstrzygnięć organów Okręgowej Izby Radców Prawnych w P., nie wykazał, że był wówczas radcą prawnym wykonującym zawód, tj. że posiadał uprawnienia do sporządzenia we własnym imieniu skargi konstytucyjnej.

Nieusunięcie przez skarżącego braków formalnych skargi daje – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – podstawę do odmowy nadania skardze dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.